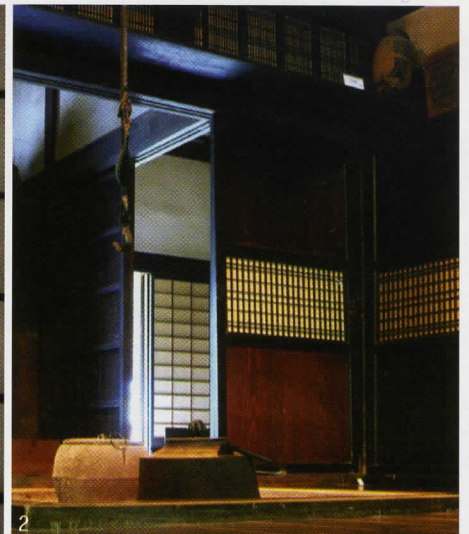

1

2

КЪЦИ от хартия

3

4

1. Шоуджи – дървена рамка, облепена с хартия.
2. Плъзгащи вътрешни стени, изработени от дърво.
3. Градината и интериорът си взаимодействат. Домът е част от природата.
4. Стара селска къща в планината.

У много хора все още съществува представата, че в японските къщи и днес прозорците са от хартия. Неведнъж са ми задавали този въпрос и винаги ме изненадва недоумението, с което посрещат отговора ми, че не са. Вярно е обаче, че традиционният японски дом не може да съществува без хартията. Тя е толкова необходима и важна като елемент от него, както и други естествени материали като дървото, камъка, сламата или бамбука. По този начин природата присъства в жилището и помага за решаването на много проблеми от бита – прекалената влажност, горещината или ярките слънчеви лъчи. Още от древността японците използват хартията при осветлението на домовете си. Дървените рамки, облепени с ръчно изработена хартия, наречени шоуджи, също така намаляват шума и позволяват на въздуха да прониква в помещенията. Известно е, че къщите в Япония се строят без носещи стени. Покривът е стъпил върху подпори, а стените са заменени от леки подвижни панели. Естествено, хартията, която се използва за шоуджи, е по-плътна, за да издържа на дъжда и вятъра, но достатъчно прозрачна. Когато е нужно да се проветри добре домът през задушното лято, тези панели се приплъзват към ъглите или даже се свалят. Така интериорът и пространството около дома стават едно цяло. А в студентите зимни дни шоуджито отново заема своето място, като от външната стра-

на се покрива с още един подвижен и непрозрачен панел, най-често изработен от дъски, с цел да изолира и предпазва от лошите атмосферни условия. Хартията се използва не само за външните панели шоуджи, но и за вътрешните преградни стени, разделящи пространството в традиционния японски дом. Тези подвижни, временни стени позволяват да се използва универсално цялото пространство в дома, като се отделят стаи или при нужда се разширяват. Направени са също от хартия, залепена върху дървена рамка, и се наричат фусума. Този метод намира приложение и при направата на врати за шкафови и вградени гардероби. Освен чисто утилитарното си предназначение фусумата има и декоративен характер. За украсяването на вътрешните стени в миналото са били привлечани художници, които с майсторството си са превърнали този елемент от интериора на традиционния японски дом в произведение на изкуството. Днес, когато пазарът предлага много и различни строителни материали, японските майстори нямат намерение да се откажат от използването на хартията. Потвърждение на това е оригиналното решение на павилиона за международното изложение „ЕКСПО-2000“ в Ханوفر, където японският архитект Шигеру Бан използва метода за изработването на шоуджи и построява внушителна сграда, където покривът и стените са от хартия.

текст и снимки арх. Надя Иванова